

Ministeren for videnskab, teknologi og udvikling

Udvalget for Videnskab og Teknologi
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

Svar på spørgsmål 220 (Alm. del)

22. juni 2011

I brev af den 24. maj 2011 har udvalget efter ønske fra Marianne Jelved (RV) stillet mig følgende spørgsmål:

Ministeriet for Videnskab
Teknologi og Udvikling
Bredgade 43
1260 København K
Telefon 3392 9700
Telefax 3332 3501
E-post vtuv@vtu.dk
Netsted www.vtu.dk
CVR-nr. 1680 5408

Spørgsmål 220

”Det har hidtil været anset for en central del af forskningsfriheden, at forskeren selv har copyright til de rapporter, han eller hun skriver med henblik på udgivelse, og altså selv afgør hvor og under hvilke betingelser arbejdet skal udgives. Rapporten siger: ”Forskeren skal stadigvæk vælge den bedst mulige publiceringskanal, men forskeren bør samtidig rådgives om denne publiceringskanals mulighed for, at forskeren bibeholder rettigheder til at arkivere en peer reviewed version af artiklen i sit lokale repository” (side 16).

Ministeren bedes forholde sig til, om dette, sammenholdt med anbefalingen om, at der i forbindelse med al offentlig støttet forskning skal stilles krav om placering af værket i et repository, ikke de facto er en fratagelse af danske forskeres copyright på eget arbejde. Er der ikke en modstrid mellem følgende to sætninger på side 19: ”Det er den enkelte forsker, der som udgangspunkt har ophavsretten til egne publikationer. Forskernes ophavsrettigheder skal forvaltes på en måde, som er forenelig med en Open Access-politik.”? Og hvad menes der med ”som udgangspunkt”?”

Dok nr. 1910524
Side 1/1

Svar

Forskere ved universiteter og andre højere læreanstalter har ophavsret til egen produktion, herunder artikler. Ophavsretten indebærer, at det kræver tilladelse fra forskerne til at fremstille eksemplarer af deres artikler eller gøre dem tilgængelige for almenheden ved spredning, visning og fremførelse, herunder ved at lægge dem på internettet. At henstille til andre, hvordan de skal udøve deres ophavsret, er ikke juridisk ophavsretskrænkende.

Open Access-politikker, der går ud på, at dele af forskernes produktion lagres af læreanstalterne selv i egne repositoryer o.l., vil kunne indebære et indgreb i ophavsretten. Det er derfor et hensigtsmæssigt led i gennemførelsen af Open Access ved danske universiteter og andre højere læreanstalter, at de ophavsretlige spørgsmål løses ved kollektive aftaler.

Akademikerstandens ophavsretsinteresser varetages på organisationsplan af ACs Udvalg til Beskyttelse af Videnskabeligt Arbejde (UBVA). UBVA har været repræsenteret i Open Access Udvalget og bakker op om indførelsen af Open Access på videnskabelige artikler på danske universiteter og andre højere læreanstalter. UBVA anbefaler, at de ophavsretlige spørgsmål ordnes ved lokale aftaler på de enkelte institutioner. UBVA vil i samråd med AC rådgive forskerstanden om, hvordan aftalerne mest hensigtsmæssigt skal formuleres efter udvalgets opfattelse.

De to sætninger fra Open Access Udvalgets endelige rapport side 19, som spørgsmål 220 referer, opfatter jeg ikke som modstridende men som et grundlag for udvalgets holdning.

Når en forsker publicerer en artikel i et tidsskrift, overlader hun eller han normalt dele af sin ophavsret til tidsskriftet. Hvis en publiceret artikel skal i Open Access, er det derfor vigtigt, at forskerens aftale med tidsskriftet formuleres, så Open Access ikke er uforenelig med tidsskriftets rettigheder. Det vil derfor være en vigtig opgave at rådgive forskerne om, hvordan de juridisk er stillet i forhold til tidsskrifterne.

Med ”som udgangspunkt” vil jeg tro, at Open Access Udvalget mener, at den enkelte forsker har ophavsretten til sine publikationer, indtil hun eller han vælger at afgive den.

Med venlig hilsen

Charlotte Sahl-Madsen